

ПРОЄКТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

Фонарюк О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри алгебри та геометрії*

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна*

Проектування освітньої програми (ОП) полягає у визначенні змісту та засобів досягнення формальних цілей відповідно до стандартів вищої освіти та потреб зацікавлених сторін. Освітня програма базується на тенденціях розвитку кожної спеціальності, потребах наукових досліджень і ринку праці, вимогах чинного законодавства та відповідних локальних нормативних актах ЗВО.

При проектуванні освітніх програм враховуються відповідні інституційні, галузеві і регіональні аспекти, включаючи аналогічні національні та міжнародні програми.

Методика інтегральної підготовки вчителя за освітньо-професійною програмою для підготовки магістрів за спеціальністю 014 «Середня освіта» виражається через систему компетентностей (загальних і спеціальних), необхідних для ефективного розв'язання комплексних завдань у профільній освітній діяльності закладів загальної середньої освіти.

Підготовка вчителів до освітньої діяльності у закладах загальної середньої освіти на рівні високих стандартів дає їм змогу конкурувати на національному, європейському та світовому ринках праці.

Освоєння освітньо-професійної програми для підготовки магістрів за спеціальністю 014 «Середня освіта» забезпечує формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей, спрямованих на задоволення потреб професійного середовища.

Основними видами навчальних занять в контексті реалізації освітньо-професійної програми для підготовки магістрів за спеціальністю 014 «Середня освіта» є лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття, консультації та індивідуальні заняття. Заняття проводяться в спеціалізованих аудиторіях, оснащених спеціальними матеріалами, технічними засобами, приладами, комп'ютерами та програмним забезпеченням. Під час занять викладачі організовують повторення теоретичних положень навчальних предметів та формують уміння та навички практичного застосування.

Основними методами викладання є словесні (пояснення, діалог, дискусія, мозковий штурм, експрес-опитування, тести тощо), наочні (демонстрації, спостереження, експерименти), практичні (тренінги, приклади, проекти), інтерактивні та інформаційні методи спілкування. Основними методами навчання навчальних дисциплін є доповіді, бесіди, робота в малих групах, рольові ігри, рефлексійна діяльність, саморефлексія, самонавчання (аналіз, узагальнення, спостереження, дослідження, порівняння, абстрагування, узагальнення, моделювання тощо).

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти інтегральної компетентності, яка визначає здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освіти та галузевих спеціалізацій, що передбачають науково-дослідну роботу та/або впровадження інновацій і характеризуються невизначеністю умов та вимог [1, абз. 8 ч. 1 ст. 5].

Своєю чергою, здобувачі освіти здобувають наступні загальні компетентності (ЗК.01-ЗК.05) – громадянську, соціальну, культурну, лідерську та підприємницьку компетентності (мають відображатися в ОП, але перелік ЗК в ОП ними не обмежується) [2, с. 6].

Згідно з Концепцією розвитку педагогічної освіти [3] ключовими завданнями другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти є підготовка висококваліфікованих педагогічних працівників:

- для усіх складників освіти;
- які здатні розв'язувати складні задачі та проблеми навчання, виховання й розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і вимог;
- мають бути здатними брати участь у створенні та впровадженні нового змісту освіти та новітніх методик (технологій) навчання, поєднувати власну педагогічну діяльність на високому професійному рівні з поширенням кращої практики, експертною діяльністю та наставництвом на основі власного педагогічного досвіду [3, с. 9–10].

Особливе завдання другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти – підготовка педагогічних працівників для забезпечення закладів, передусім, педагогічної, спеціалізованої освіти, фахової передвищої, післядипломної та профільної середньої освіти академічного і професійного спрямування [3, с. 10].

Обов'язкова складова освітнього процесу підготовки здобувача вищої освіти – безперервна педагогічна практика.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти, і які особа здатна продемонструвати після завершення ОП [1, п. 19 ч. 1 ст. 1] – мають відповідати наступним

критеріям: бути чіткими й однозначними, бути діагностичними, бути вимірюваними, бути сформульованими відповідно до правил [4, с. 17]. Результати навчання мають корелювати з переліком загальних і спеціальних компетентностей.

Інформаційно-просвітницька та систематична підтримка здобувачів освіти за освітньо-професійною програмою для підготовки магістрів за спеціальністю 014 «Середня освіта» може включати офіційний сайт закладу вищої освіти; бездротові точки доступу до мережі Інтернет, необмежений доступ до мережі Інтернету, наукову бібліотеку, читальний зал, віртуальне навчальне середовище, корпоративні пошти, навчальний та робочий плани, розклад навчальних курсів, педагогічно-методичні комплекси дисциплін, навчальні та робочі програми, дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи з навчальних дисциплін, програми практик, методичні вказівки до виконання науково-дослідних проєктів, курсової роботи, магістерської (кваліфікаційної) роботи, критеріальний комплекс контрольних пакетів завдань для оцінювання рівня підготовки.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] (у редакції від 27.10.2022). Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». Наказ Міністерства освіти і науки України № 2736 від 23.12.2020 р. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#n10>

3. Концепція розвитку педагогічної освіти [Електронний ресурс] / МОН України // Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ № 776 Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Prezentacii/konceptcia-rozvitku-pedagogichnoi-osviti.pdf>

4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-unesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyi-osviti-1>

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.02.2021 № 128 «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових)

програм». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0454-21#Text>

6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. Режим доступу: http://tuningacademy.org/wp-content/uploads/2014/02/RefEducation_EU_EN.pdf